

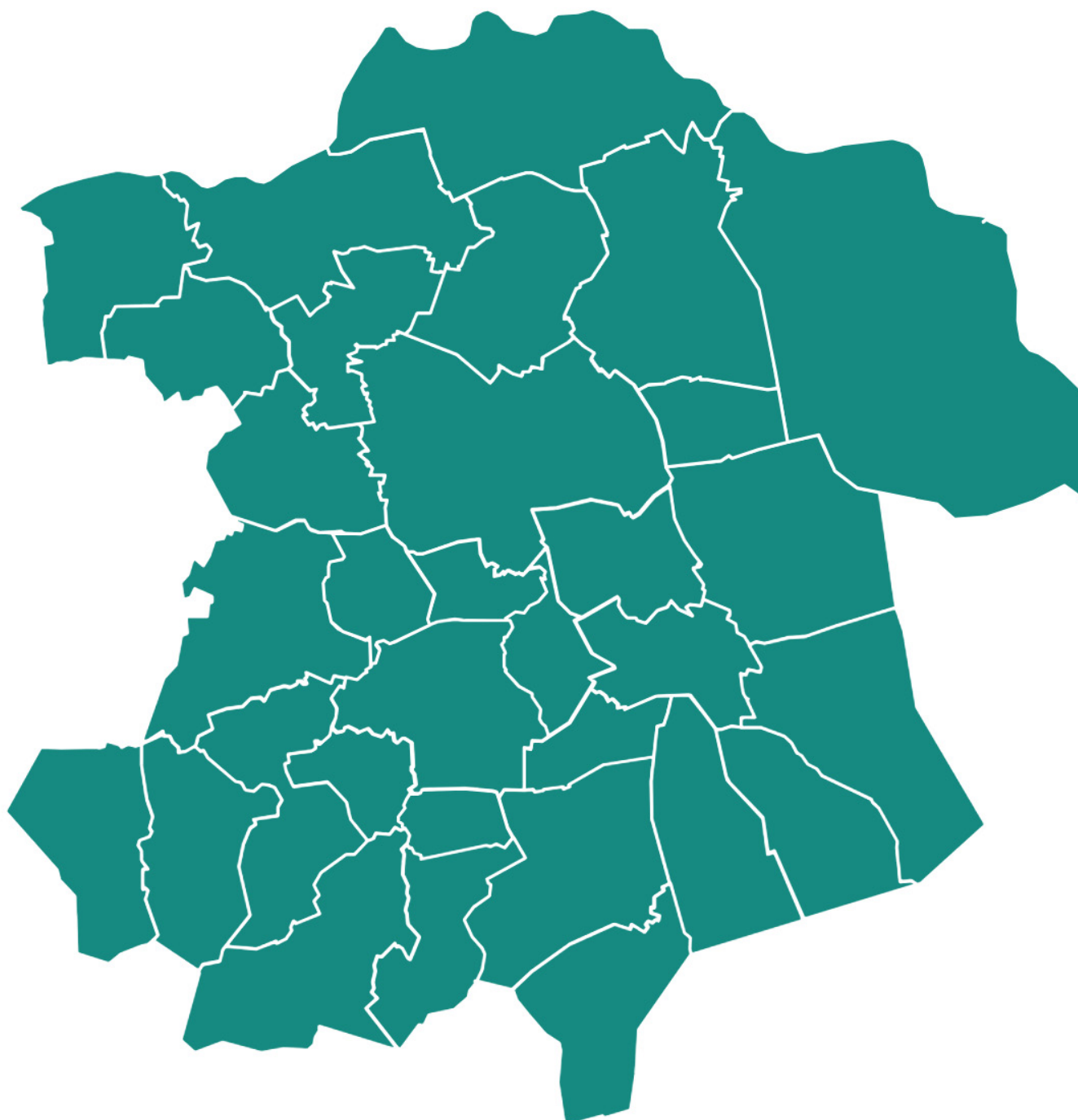
Regionaal
Veiligheidsplan
Oost-Brabant

Samen bouwen aan
een veilig Oost-Brabant!

JAARVERSLAG 2023

COLOFON

UITGAVE

HET REGIOBUREAU INTEGRALE VEILIGHEID OOST-BRABANT
IN OPDRACHT VAN HET REGIONAAL OVERLEG VEILIGHEID OOST-BRABANT

DATUM

VASTGESTELD OP 3 JUNI 2024

INHOUD

VOORWOORD	4
ZORG EN VEILIGHEID	6
DIGITALE VEILIGHEID	8
MAATSCHAPPELIJKE ONRUST	10
ONDERMIJNING	12
MENSENHANDEL	14
STERKTEPARAGRAAF	16
SLOTWOORD	18

VOORWOORD

Voor u ligt het Jaarverslag van het Regionaal Veiligheidsplan (hierna RVP) Oost Brabant over het jaar 2023. In dit Jaarverslag wordt door de driehoekpartners teruggekeken op de inzet van de prioriteiten zoals vastgesteld in het RVP 2023-2026. Het is daarmee dus het eerste Jaarverslag van het nieuwe RVP. We hebben gekozen voor een meer verhalend jaarverslag vanuit de behoefte om rijker te verantwoorden. Vertellen wat we hebben gedaan en welke impact dat heeft gemaakt.

In navolging van de ambitie uit het vorige RVP werken we ook in deze RVP-periode verder aan het verstevigen van de (bestuurlijke) samenwerking op de gezamenlijke regionale veiligheidsopgaven. De toenemende en continue veranderende veiligheidsproblematiek enerzijds en beperkte capaciteit anderzijds vraagt om slimme samenwerking, het vormen van coalities en onderstreept het belang van partnerschap: in samenhang met de veiligheidsopgave én in samenspraak bepalen wie wanneer de beste toegevoegde waarde kan leveren. Samen bouwen aan een veilig en rechtvaardig Oost-Brabant.

Uitgangspunt voor de regionale samenwerking vormen de geprioriteerde RVP-thema's: Zorg en Veiligheid, Digitale Veiligheid, Maatschappelijke Onrust, Ondernijning en Mensenhandel. Voor elke prioriteit hebben we een Programmaraad ingericht, onder voorzitterschap van burgemeesters en met in ieder geval

vertegenwoordigers van de driehoekpartners als kernleden. Deze Programmaraaden hebben ten doel om uitvoering te geven aan de inhoudelijke ambities uit het RVP. In dit jaarverslag wordt namens elke Programmaraad weergegeven wat er op het RVP-thema is bereikt in 2023.

We hebben daarnaast ook oog voor de zorgen en spanningen die er zijn in de samenleving. Over bijvoorbeeld de sociaaleconomische situatie, discriminatie en polarisatie, het klimaat, een veilig (t)huis of de internationale stabiliteit en veiligheid: het zijn ontwikkelingen die van invloed zijn op de manier waarop mensen met elkaar samenleven in Oost-Brabant. We worden geconfronteerd met een groeiend maatschappelijk ongenoegen en zien dat maatschappelijke problemen - die vaak ook achter de voordeur plaatsvinden - daarbij steeds sneller op het bordje van gemeenten én ook de politie komen. In 2023 is een grotere inzet van politie gevraagd dan gepland op onder andere asielgerelateerde problematiek en als gevolg van (mogelijke) openbare orde problematiek, denk daarbij aan de inzet bij demonstraties en rondom voetbalwedstrijden.

Ondanks dat we, waar mogelijk, (lokaal) inzetten op het verminderen van de politie-inzet moeten we hier alert op blijven, want het zijn ontwikkelingen die extra druk leggen op de toch al schaarse capaciteit

van de driehoekpartners. We willen dat onze mensen, in het bijzonder onze politiemensen, goed in onze buurten zijn verankerd en óók in de digitale wereld. Dat is belangrijk voor de verbinding, maar ook voor preventie en opsporen van misdrijven en het voorkomen van instroom van jongeren in de criminaliteit. Blijvend investeren in de hele veiligheidsketen, maar net zo goed ook in (de verbinding met) het sociaal domein (zoals bijvoorbeeld zorg en jeugd), is daarom essentieel.

Daar zullen wij ons voor blijven inzetten. Daarnaast vraagt het van ons als gezag om in samenspraak keuzes te maken, dat we kritisch blijven kijken naar onze prioriteiten en dat we daarbij ook het welzijn van onze eigen mensen in acht nemen. Wij zijn, samen met alle 32 burgemeesters, namelijk bovenal trots op al onze mensen die zich dagelijks onvermoeibaar blijven inzetten voor ieders veiligheid, ondanks soms lastige omstandigheden.

Dank voor het samen bouwen aan een veilig en rechtvaardig Oost-Brabant.

Namens eenheid Oost-Brabant,

J.R.V.A. Dijsselbloem
Regioburgemeester

H.G.M. Rutgers
Hoofdofficier van Justitie

W.J.A. Paulissen
Politiechef

ZORG EN VEILIGHEID

Een goede verbinding tussen Zorg en Veiligheid is noodzakelijk, maar blijft tegelijkertijd een complex vraagstuk, ook voor de komende jaren. In de vorige RVP-beleidsperiode werd zorgveiligheid onder het strategisch thema Veilige Woonomgeving weggeschreven en is invulling gegeven aan het AVE model (Aanpak Voorkoming Escalatie bij huishoudens met oplopende problematiek), de ontwikkeling van de Spoedeisende Psychiatrische Onderzoeksruimte (SPOR), de implementatie van de Wet verplichte GGZ en de invulling van de Ketenveldnorm/Levensloopaanpak.

In opdracht van de Bestuurlijke Regiegroep (hierna BRG) is de Stuurgroep Personen met Verward Gedrag omgevormd naar de Programmaraad Zorg en Veiligheid (hierna PRZV), zodat ook andere veiligheidsvraagstukken die het zorg- en sociaaldomein raken kunnen worden opgepakt. In het huidige RVP zijn, naast het onderwerp

personen met onbegrepen gedrag, ook de onderwerpen Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (hierna HGKM) en jeugd als speerpunten opgenomen binnen het geprioriteerde thema Zorg en Veiligheid.

Vanuit de PRZV blijven we investeren in de verbinding tussen de verschillende domeinen. Een veilige en leefbare samenleving is een verantwoordelijkheid van de domeinen veiligheid, zorg, jeugd, onderwijs én welzijn. Deze samenwerking, over domeingrenzen heen, komt niet vanzelf tot stand en blijft om onverminderde inzet vragen. Dit doen we vanuit de 3 A's: (1) Afstemmen, signaleren en kennisdelen, (2) Agenderen/ambassadeur richting eigen achterban én extern, (3) Aanjagen. De PRZV vormt daarbij een bestuurlijk strategisch platform dat kan agenderen en mede richting kan geven, aansluitend bij bestaande organisaties en bevoegdheden.

Personen met onbegrepen gedrag

We zien nog altijd een stijgende trend van het aantal personen met onbegrepen gedrag. De druk die dit legt op de capaciteit van de driehoekpartners laat zien dat we moeten blijven investeren in vroegsignalering, domein overstijgend samenwerken en het bevorderen van gemeentelijke regie op zorg en veiligheid. Om (boven)lokaal die verbinding te versterken zijn er in 2023 in de verschillende basisteams driehoeken georganiseerd, waarbij ook de relevante wethouders uit het sociaal domein aansloten vanuit de regie op zorg en veiligheid. Daarnaast is vanuit een werkconferentie Personen met onbegrepen gedrag in oktober 2023 ingezet op het stimuleren van het aanvragen van ZonMW subsidie(s) voor bijvoorbeeld inzet wijk-GGD, vroegsignalering in de wijk, procesregisseur zorg en veiligheid, hotspotondersteuning of het creëren kenniswerkplaatsen.

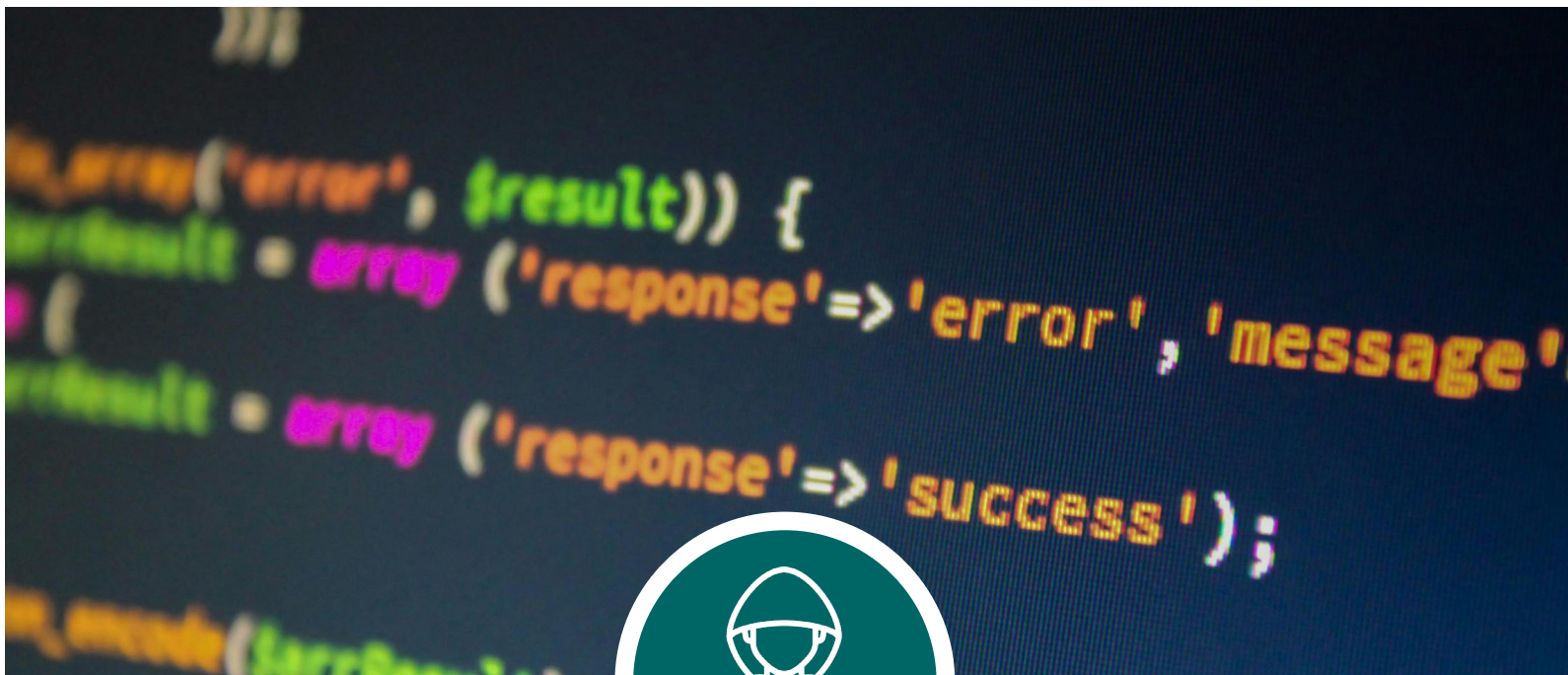
Huiselijk geweld en kindermishandeling

Geconcludeerd is dat de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling extra aandacht, focus en inzet van alle partijen verdient, primair vanuit het veiligheidsdomein maar in nauwe relatie met het zorgdomein. Veilig Thuis heeft een belangrijke rol in de aanpak en sluit sinds 2023 dan ook aan bij de PRZV. Op de schaal van Brabant Noordoost (BNO) en Brabant Zuidoost (BZO) zijn vanuit de twee Stuur- en werkgroepen visies en aanpakken ontwikkeld. Omdat het veelal om de veiligheid achter de voordeur gaat, blijft het van belang verschillende ontwikkelingen in de gaten te houden en deze in samenhang te bezien en duiden. Voorbeelden waar we alert op zijn vormen aan het aantal huisverboden in relatie tot het aantal plegers

van huiselijk geweld, maar ook de aanpak van (ex-)partnerstalking en femicide. Inzet blijft om huiselijk geweld en kindermishandeling in een vroeg stadium te signaleren om het te voorkomen en waar nodig in te grijpen.

Jeugd

In lijn met het 3e speerpunt Jeugd heeft de Dienst Regionale Intelligence Organisatie (DRIO) van de politie in 2023 een strategische analyse op jeugdcriminaliteit en -overlast opgeleverd. Jeugdigen zijn relatief oververtegenwoordigd als verdachten. Opvallend daarbij is dat de mentale of psychische kwetsbaarheid veelal bekend is voorafgaand aan een delict bij verschillende personen en instanties. De analyse laat zien dat er meer urgentie nodig is op de aanpak van de problematiek rondom het thema jeugd, waaronder een stevige(re) verbinding tussen de thema's Jeugd, Zorg en Veiligheid. Juist om aan de voorkant te komen. Door het organiseren van driehoeken waarbij ook de relevante wethouders aansluiten, wordt ingezet op de awareness ('sense of urgency') voor zorg gerelateerde casussen. Met als doel te bekijken hoe op lokaal niveau de samenwerking en informatiedeling tussen de domeinen veiligheid, zorg, jeugd, onderwijs én welzijn kan worden geborgd. In de gemeenten Eindhoven, Helmond en 's-Hertogenbosch krijgt de aanpak van jeugdcriminaliteit een extra impuls vanuit het landelijke Programma Preventie met Gezag. En ook vanuit het RIEC-versterkingsprogramma wordt gewerkt aan een preventieve aanpak jonge aanwas criminaliteit. De verschillende ontwikkelingen worden waar mogelijk in samenhang bezien.

DIGITALE VEILIGHEID

Digitale ontwikkelingen volgen zich in rap tempo op. Naast vele voordelen resulteert dit eveneens in een stijging van het aantal incidenten op het gebied van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime. Traditionele vormen van criminaliteit raken steeds meer verweven met digitale criminaliteit. Het vraagt om een andere manier van kijken, een andere aanpak, alternatieve interventies en een andere inrichting van organisaties. De noodzaak om te investeren in de integrale aanpak van digitale veiligheid is daarmee onverminderd hoog.

Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit

Politie en OM hebben het afgelopen jaar verder ingezet op de digitale transformatie door te investeren in extra mensen, middelen en kennisopbouw gericht op de aanpak van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. Het opsporen en vervolgen van cybercriminelen blijft echter ook een

ingewikkelde zaak. Daders en slachtoffers zijn niet altijd in beeld, of wonen ver buiten de regio of in een ander land. Daarom zetten we als driehoekpartners daarnaast ook in op het weerbaar maken van de samenleving en het bieden van handelingsperspectieven. Een voorbeeld van een zaak in 2023 is Operation Cookiemonster. Daarbij is niet alleen een criminele website offline gehaald, maar werd via “Checkjehack” ook mogelijk gemaakt dat mensen met de checkfunctie kunnen controleren of hun e-mailadres in een gehackte dataset voorkomt, en zo ja wat vervolgens te doen.

Weerbaarheid

Het weerbaar maken van onze inwoners en bedrijven en het voorkomen van slachtofferschap is een knop waar we als publieke én private partijen samen aan kunnen draaien. We investeren om het eigen huis op orde te hebben. In het kader van

de landelijke 'Citydeal lokale weerbaarheid cybercrime' hebben we in 2023 samen met verschillende partijen twee projecten afgerond, te weten 'Sterkere schakels versterken de keten!' en de vorming van het 'Regionaal Expertteam Digitale Veiligheid'. Zo zijn vanuit het project 'Sterkere schakels versterken de keten' de kleinere ondernemers in de toeleveranciersketen van de maakindustrie geholpen hun cyberweerbaarheid te vergroten.

Vanuit het Regionaal Expertteam Digitale Veiligheid worden handreikingen en tools aangeboden voor de lokale implementatie van verschillende landelijk ontwikkelde interventies. Want er is en ligt veel, dus zetten we regionaal vooral in op het lokaal ondersteunen bij het uitvoeren van concrete activiteiten gericht op de weerbaarheid van de inwoners en bedrijven. Voorbeelden daarvan zijn de interventie HackShield voor jeugd, Storytelling voor senioren en het organiseren van bijeenkomsten voor het MKB door het Platform Veilig Ondernemen (PVO).

In HackShield leren jongeren wat zij als zogenaamde Cyber Agent kunnen doen om te zorgen dat zij online veilig zijn. Een andere interventie die in 2023 is georganiseerd betreft de Rebootcamp, gericht op het voorkomen van daderschap bij jongeren. Met Rebootcamp leren jongeren over de kansen en uitdagingen die er in de digitale wereld zijn. Enerzijds om jongeren te leren over de online grenzen en hen te behoeden die (vaak dunne) grenzen te overschrijden. Anderzijds om jongeren voor te bereiden op een mooie toekomst gezien de mooie kansen op de IT-arbeidsmarkt.

Publiek private samenwerking

Ook in 2023 hebben we weer ingezet op het verder uitbreiden en verstevigen van het netwerk van relevante partners op het gebied van digitale veiligheid. Zo is er in april een bijeenkomst georganiseerd in een groot datacenter in Oost Brabant voor alle overheidspartijen met een rol bij cyberincidenten: kennen we elkaar voldoende en wie heeft welke rol als er zich een groot cyberincident bij een vitaal bedrijf voordoet? Afgesproken is om (vervolg)bijeenkomsten te organiseren waarbij overheidspartijen samen met een aantal vitale bedrijven aan de slag gaan met het optimaliseren van de respons bij cyberincidenten.

Cyberburgemeesters

Naast de uitvoerende activiteiten is ingezet op de versteviging van de positie van de eenheid in het landelijk netwerk (CCV, VNG en de departementen) en hebben we samen met Noord-Holland het initiatief genomen om te komen tot een landelijk Platform van Cyberburgemeester voor kennisuitwisseling en lobbyactiviteiten. De twee Cyberburgemeesters uit de eigen eenheid, tevens (vice)voorzitters van de Programmaraad Digitale Veiligheid, zijn daarnaast ook in gesprek met de basisteamdriehoeken in onze eenheid: over fenomenen, dilemma's, de rol van bestuurders en of het maken van keuzes bij de inzet van de driehoekpartners. Een belangrijk punt van aandacht en blijvend onderwerp van gesprek vormen de risico's en randvoorwaarden bij de inzet van digitale hulpmiddelen door de overheid. Over ethisch verantwoord werken wordt op verschillende tafels, zowel landelijk, regionaal als ook binnen gemeenten zelf, de dialoog georganiseerd.

MAATSCHAPPELIJKE ONRUST

Aansluitend bij de ontwikkelingen en actualiteit is in het nieuwe RVP 2023-2026 gekozen voor het thema “maatschappelijke onrust”. Dit is echter een rekbaar begrip, en vraagt dan ook om afbakening. Voor de kerntaak van de Programmaraad Maatschappelijke Onrust (hierna PRMO) geldt dat maatschappelijke onrust en -onvrede in ieder geval een relatie moet hebben met het begin van radicaliseringsprocessen. Het weg (kunnen) nemen van de voedingsbodem vormt een essentieel onderdeel van het voorkomen van extremisme en radicalisering.

Het jaar 2023 werd gekenmerkt door verschillende internationale conflicten. Conflicten die ook effect hebben op Nederland en dus ook op Oost Brabant. Gevoelens van angst, onzekerheid, onvrede, of miskenning zorgen niet alleen voor toenemende polarisatie, maar hebben ook het vertrouwen van burgers in de overheid onder druk gezet.

De maatschappelijke onvrede en een anti-overheidssentiment nam verder toe. Zorgelijk daarbij is dat dit anti-overheidssentiment in sommige gevallen leidt tot mensen die zich afkeren tegen de rechtstaat en in uitzonderlijke gevallen tot mensen die zich soeverein verklaren. Vanuit het Expertteam Maatschappelijke Onrust is gestart met een analyse naar dit fenomeen. Al deze ontwikkelingen leiden onverminderd tot noodzakelijke aandacht voor het onderwerp Maatschappelijke Onrust. Hoe gaan we om met polarisatie en hoe kunnen we (ook online) signalen van radicalisering nog sneller en beter duiden, melden en oppakken?

Signalen van radicalisering

Op 12 december 2023 verscheen het 59ste Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland (hierna DTN), waaruit bleek dat het dreigingsniveau is gestegen van 3 naar 4. Dat betekent dat de kans op een aanslag in Nederland

reëel is geworden. Het is een optelsom van ontwikkelingen die zorgt voor de verhoging van het dreigingsniveau. Door het gewelddadige conflict in Israël en de Palestijnse gebieden, koranschendingen in verschillende Europese landen, waaronder een koranverscheuring in Nederland en de oproepen tot aanslagen van terroristische organisaties is de dreiging vanuit het jihadisme toegenomen. Elke keer na het verschijnen van het DTN (twee keer per jaar) wordt er een Regionale Factsheet Oost-Brabant opgesteld met de weergave van de problematiek rondom maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering in Oost-Brabant.

Ten opzichte van 2022 zien we in 2023 een stijging van het aantal (nieuwe) signalen van radicalisering dat is besproken op de weegtafel van het Zorg- en Veiligheidshuis: van 9 naar 14, waarvan tien uit Brabant Zuidoost en vier uit Brabant Noordoost. Na bespreking bij de weegtafel zijn er daarvan negen opgepakt als radicaliseringscasus. Van de veertien signalen komen er vier voort uit het gedachtegoed van de Soevereinen en twee zijn als rechts-extremistisch aangemerkt. Zeven van de veertien signalen hebben een jihadistische signatuur.

Trainen en signaleren

Om een fijnmazig netwerk te creëren van waaruit signalen van radicalisering worden opgepikt en doorgegeven is de ambitie om niet alleen in alle 32 gemeenten een aandachtfunctionaris radicalisering (AFR) te hebben, maar ook binnen organisaties zoals GGZ-instellingen en in het onderwijs. Met behulp van de Versterkingsgelden

Radicalisering vanuit het NCTV is flink geïnvesteerd in de uitbreiding van de regionale netwerksamenwerking met o.a. welzijns-, zorg- en onderwijsprofessionals. Voor 2023 geldt dat er in totaal 24 AFR's binnen de gemeenten, GGZ-instellingen en het onderwijs zijn in onze regio (Eindhoven kent een eigen netwerk met aandachtfunctionarissen binnen verschillende maatschappelijke organisaties). Daarbij zijn we ook begonnen met het trainen van de AFR's van de gemeenten, waarbij de door Oost-Brabant opgestelde AFR-profielen leidend zijn.

Samen met de AFR's zetten we in op de verbinding van de GGZ-expertise met CTER-expertise. Vanwege de samenhang tussen de weerbaarheid van jongeren en de preventie van radicalisering is ook de verbinding met het onderwijs gemaakt. Er zijn voorlichtingen gegeven en verschillende trainingen verzorgd. De belangstelling voor de thema's radicalisering, extremisme en terrorisme was daarbij onverminderd groot. Veel professionals gaven aan dat een toegenomen bewustwording in combinatie met de maatschappelijke verharding redenen zijn voor deze groeiende vraag naar kennis van deze onderwerpen. Deze tendens is ook terug te zien in het aantal deelnemers aan de trainingen van het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR). In 2023 zijn 24 trainingen gegeven waaraan ruim 300 professionals uit onze regio hebben deelgenomen. Wat opvalt is dat vooral het aantal deelnemers uit het sociaal domein, de zorg en het onderwijs groeit.

ONDERMIJNING

De gezamenlijke aanpak van ondermijning was ook in 2023 onverminderd groot. Vanuit het Actiecentrum Oost-Brabant werd (naast de samenwerking met de partners binnen de basisteams) vanuit operationeel niveau nadrukkelijk de samenwerking tussen de basisteams opgezocht. Vanuit de gedachte: de basisteams maken de eenheid. Er is verder invulling en duiding gegeven door de partners aan de Actietafel (inmiddels het Regionaal Ambtelijk Vooroverleg, afgekort RAVO) en in het basisteamprogrammaleidersoverleg.

Op deze wijze wordt vanuit de verschillende niveaus (basisteam, district en eenheid) samengewerkt en worden partners in de aanpak aangehaakt die niet direct binnen de invloedssfeer van de basisteamdriehoeken-plus betrokken zijn. Door de verbinding tussen de verschillende gremia kregen partners meer inzicht in wat er speelt binnen de eenheid en waar mogelijk kansen liggen.

Voor een overzicht van de concrete acties en resultaten van de gezamenlijke inzet verwijzen we naar het Jaaroverzicht 2023 van het Actiecentrum Oost-Brabant.

Een bestuurlijke evaluatie en transitie

Sinds 2009 hebben we als partners (Niet alleen als driehoekpartners, maar samen met Belastingdienst, Douane, FIOD, IND, Nederlandse Arbeidsinspectie, KMar, NVWA, provincies en het UWV) onze krachten in de strijd tegen ondermijning gebundeld binnen de Taskforce RIEC Brabant-Zeeland (TF-RIEC BZ). In 2023 heeft - onder de noemer 'Het Goede Gesprek' - een bestuurlijke evaluatie plaatsgevonden over de samenwerking binnen de TF-RIEC BZ. Als uitkomst van de gevoerde gesprekken is besloten om het zwaartepunt van onze RIEC-netwerksamenwerking weer dichterbij de operatie aan te organiseren en de aansturing van de aanpak in de regio's ook

in de regio's zelf te laten plaatsvinden. Terug naar de (juridische) basis voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

De urgentie voor de aanpak van ondermijning is onverminderd groot. TF-RIEC BZ heeft als voorloper een belangrijke taak vervuld, zowel op inhoud als in manier van organiseren. In 2023 kwam het moment voor het bestuur van de TF-RIEC BZ om te kiezen voor de inrichting van twee RIEC's - één per eenheid - aansluitend bij de gekozen landelijke structuur. Gericht op het behouden van alle goede dingen die we in gang hebben gezet, zodat we slagvaardig en actiegericht kunnen blijven doorpakken. De bestuurlijke aansturing wordt tegelijkertijd vereenvoudigd.

Het versterken van de regionale- en lokale aanpak sluit aan bij de behoefte in onze regio: vergroten actiegerichtheid, focus op het (integraal) oppakken van casuïstiek en handhavingsknelpunten en meer denk- en doekracht voor de aanpak van ondermijning, vooral in de kleinere en middelgrote gemeenten. Het inrichten van een eigen RIEC Oost Brabant biedt kansen voor intensivering van de samenwerking op lokaal en regionaal niveau. Na verschillende bestuurlijke gesprekken werd geconstateerd dat de huidige aanpak van ondermijning in onze eenheid eigenlijk al een heel eind staat: met de regionale aansturing vanuit het Actieberaad OB (inmiddels genaamd Programmaraad Ondermijning) en de lokale aansturing vanuit de Basisteamdriehoeken-plus.

Wat er nog aan komt

Op dit moment bevinden wij ons in een transitiefase. De transitie van de Stichting Beheer & Uitvoering TF-RIEC naar twee ondersteunende organisaties voor beide RIEC's vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de (interim-) directeur TF-RIEC, tevens transitie-manager, in samenwerking met de kwartiermaker uit de eenheid. Het AB TF-RIEC blijft nog verantwoordelijk voor het jaarplan 2024 en bijbehorende monitoring en verantwoording. De Programmaraad Ondermijning (tevens Stuurgroep RIEC OB) geeft richting aan de aanpak in Oost Brabant en is verantwoordelijk voor de uitvoering, zoals het vaststellen van handhavingsknelpunten.

Onder regie van de Programmaraad Ondermijning wordt nu de inrichting van het RIEC OB verder uitgewerkt en vormgegeven. Bij deze uitwerking is een brede ambtelijke vertegenwoordiging vanuit Oost-Brabant betrokken (bestaande uit basisteamprogrammaleiders, vertegenwoordigers vanuit gemeenten, Provincie, OM, politie, Belastingdienst/FIOD, Douane en TF-RIEC) om te zorgen voor het nodige draagvlak en om ook duurzaam te kunnen bestendigen. Vanuit de inhoud en uitvoering halen we de inzichten op die de contouren vormen voor een nieuw RIEC Oost-Brabant.

MENSENHANDEL

Mensenhandel vormt een grove inbreuk op de menselijke waardigheid en is een schending van fundamentele mensenrechten. Waar in het vorige RVP het thema mensenhandel nog onderdeel van de aanpak van ondermijning was, is mensenhandel in het nieuwe RVP 2023-2026 ook als een apart thema geprioriteerd (Mensenhandel is tevens een geprioriteerd thema binnen het TF-RIEC bestel en zal dan ook opgenomen worden in de meerjarenbeleidsplan 2025-2028 RIEC OB). De bestrijding van mensenhandel vergt onverminderde aandacht en inzet van een groot aantal partners uit verschillende domeinen. Met het nieuwe RVP zetten we in op verdere uitwerking en versterking van de integrale aanpak.

Wat we hebben gedaan in 2023

In navolging van landelijke afspraken en de ambitie "Samen tegen Menschenhandel" is er sinds 2021 regionaal beleid inzake

mensenhandel beschikbaar. Het streven daarbij was dat in 2022 alle gemeenten in Nederland een vastgesteld beleid mensenhandel zouden hebben gerealiseerd. In Oost-Brabant hebben de laatste resterende gemeenten in begin 2024 hun mensenhandel beleid vastgesteld. Ook hebben alle gemeenten sinds 2023 minimaal één Aandachtfunctionaris Menschenhandel.

Mensenhandel is (al lang) niet meer een grootstedelijk probleem en komt overal voor. Het is daarom cruciaal dat alle partners mensenhandel willen én kunnen signaleren en daar de juiste instrumenten voor hebben. In lijn met het basisniveau bestuurlijke aanpak mensenhandel wordt er ingezet op actieve signalering van mensenhandel. Trainingen zijn daarbij essentieel en in 2023 is o.a. de e-learning 'Signalering Menschenhandel' ontwikkeld.

Om de aard en omvang van (mogelijke) slachtoffers van arbeidsuitbuiting (en misstanden) beter in beeld te krijgen heeft Oost Brabant als één van de drie regio's in Nederland meegedaan aan een pilot mensenhandel, gefinancierd door het Rijk. De inzet van de pilot was 3-ledig: (I) een monitor ontwikkelen die data over mogelijke slachtoffers arbeidsuiting en misstanden inzichtelijk kan maken + (II) een training over de ingebruikname van die monitor en (III) het organiseren van Actieweken Arbeidsuitbuiting. De monitor SENTINEL is in juli 2023 opgeleverd en bestaat uit een applicatie en een dashboard. In overleg met het Rijk wordt bekeken hoe de monitor door te ontwikkelen en verder uit te rollen.

Tijdens de Actieweken (dit jaar in het teken van Arbeidsuitbuiting) hebben we samen met partners een week lang extra aandacht aan bewustwording besteed. Denk daarbij aan trainingen voor toezichthouders, voorlichtingsbijeenkomsten bij (Oekraïense) opvanglocaties en dit jaar in het bijzonder de inzet van een VR Experience Mensenhandel (Beschikbaar gesteld door de Taskforce-RIEC Brabant Zeeland), waarbij je in de huid van een slachtoffer kruipt. Vanuit het Actiecentrum Oost Brabant werden tijdens de Actiemaand Mensenhandel in mei integrale controles uitgevoerd met de focus op huisvesting en werkomstandigheden van arbeidsmigranten. Deze vonden plaats onder regie van de bestuurlijke interventieteams. Nieuw dit jaar waren de bijeenkomsten georganiseerd in het kader van de campagne 'No Place for Sex Trafficking', die zich richt op het tegengaan van seksuele uitbuiting.

Mensenhandel kenmerkt zich als een haaldelict: slachtoffers melden zich meestal niet zelf. Controles en recherchewerk zijn daarom belangrijke manieren om mensenhandel te ontdekken. In 2023 zijn meerdere opsporingsonderzoeken naar mensenhandel gestart en/of afgerond. Het Team Migratiecriminaliteit & Mensenhandel (onderdeel van de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel, kortweg AVIM) is in 2023 o.a. bezig geweest met de projectmatige bestrijding van zware (ondermijnende) criminaliteit i.r.t. mensenhandel. Hierbij zijn vooral onderzoeken verricht naar seksuele uitbuiting en criminele uitbuiting. Het OM registreerde in totaal - conform de landelijke Veiligheidsagenda - 11 ingestroomde verdachten. Ook heeft de politie in 2023 gewerkt aan de doorontwikkeling van online opsporing. Er is een online opsporingsstrategie mensenhandel en alle eenheden zijn aangesloten bij de Landelijke Coördinatie van Online Mensenhandelsignalen (LCOM).

Het landelijke programma Samen tegen Mensenhandel is in 2023 herijkt door het ministerie van J&V en kent vanaf 2024 een aanvullend actieplan inclusief nieuwe actielijnen. Deze actielijnen zullen doorvertaald worden naar onze regio. Hetzelfde geldt voor nieuwe wetsvoorstellen (De modernisering en uitbreiding strafbaarstelling mensenhandel en de wet regulering sekswerk) die van invloed kunnen gaan zijn voor de werkwijze en processen van de ketenpartners en de gemeenten. Tot slot is de (kwetsbare) positie van arbeidsmigranten en vluchtelingen nog steeds onderwerp van gesprek.

STERKTEPARAGRAAF:

OPGAVEGERICHTE INZETBAARHEID

De ontwikkelingen in de maatschappij zijn direct of indirect van invloed op het dagelijkse politiewerk binnen de eenheid Oost-Brabant. Het beroep dat op de politie wordt en ook in 2023 werd gedaan is al jaren onverminderd groot. Daarbij speelt vergrijzing van de eenheid, verharding in de maatschappij en verandering van criminaliteit een rol. Daarboven komt dat de maatschappij toenemende verwachtingen van de politie heeft. De vraag naar en inhoud van politiewerk veranderen en verschuiven, hetgeen veel vergt van het aanpassingsvermogen van de eenheid. Daarmee blijft het onverminderd van belang om (gezamenlijk) scherpe keuzes te maken.

Voortdurende aanpak capaciteitsproblematiek

Eind 2020 is een schets gegeven van de belangrijkste ontwikkelingen met betrekking tot de capaciteit van de eenheid. Daarbij is gemeld dat er sprake was van onderbezetting en werd op basis van prognoses geconstateerd dat daar langere tijd sprake van zou zijn. Op basis van deze constatering is eind december 2020 in navolging van landelijke afspraken in het LOVP een plan van aanpak capaciteit Gebiedsgebonden Politiezorg (GGP) voor de korte termijn opgesteld, met daarin 'noodmaatregelen', bedoeld om de capaciteitsdruk binnen de GGP enigszins te verlichten. Daarnaast werd landelijk in 2021 een plan voor de (middel)lange termijn opgesteld en in werking gebracht. Van de 12 maatregelen die in dit plan werden opgesomd zijn er inmiddels 7 afgerond

en opgenomen in de reguliere processen. Enkele maatregelen zijn voortdurend verder in ontwikkeling, zoals het breder inzetten van het Regionaal Service Centrum (RSC) voor werkzaamheden betreffende Intake & Service (I&S) en het vergroten van de bijdrage die vrijwilligers kunnen leveren.

Stand van zaken politiecapaciteit

Ook in 2023 werd melding gemaakt van de aanhoudende druk op de beschikbare politiecapaciteit van de eenheid Oost-Brabant. Er was nog altijd sprake van onderbezetting binnen de GGP en daardoor toenemende druk op de inzetbaarheid en inplanbaarheid van medewerkers. De inhaalslag die enkele jaren geleden in gang is gezet voor de instroom van nieuwe medewerkers laat aan het eind van 2023 een begin van herstel zien, waarvan de verwachting is dat deze de komende jaren aan zal houden. Het aantal aspiranten dat in opleiding is bedroeg eind 2023 ruim 9,5% van de totale bezetting. Dit is goed nieuws voor de aanwas van personeel, maar vraagt veel van de zittende medewerkers. Vooral in de basisteams, waar gemiddeld 25% van de medewerkers in de GGP aspirant is, hebben zittende medewerkers boven op de druk van de onderbezetting veel jonge medewerkers te begeleiden. Ook in de opsporingsfuncties is in de afgelopen jaren problematiek ontstaan met betrekking tot onderbezetting en bijbehorende druk. Hier is in 2023 nog geen herstel zichtbaar, omdat de aanwas in opsporingsfuncties grotendeels afhankelijk is van het op peil komen van de GGP van waaruit deze doorstroom moet komen en er regie

is gevoerd op vacatures om te voorkomen dat er nog meer uitstroom uit de GGP zou zijn. Tegelijkertijd zijn er ontwikkelingen in gang gezet om met andersoortige instroom de bezetting weer op orde te krijgen. Naast de druk op de bezetting binnen de GGP en de opsporing staat ook de bezetting binnen de Dienst Regionaal Operationeel Centrum (DROC) onder druk. Hoewel voor een deel van deze functies geen politie-achtergrond is vereist, worden bij het werven van nieuwe medewerkers de effecten van een krappe arbeidsmarkt ervaren.

Ontwikkelingen formatie 2023

De formatie van de eenheid Oost-Brabant is in 2023 licht toegenomen ten opzichte van het voorgaande jaar. Deze uitbreiding van de politiesterkte, die in totaal ruim 25 fte bedroeg, is een-op-een gekoppeld aan opdrachtbrieven voor kwalitatieve en kwantitatieve versterking op specifieke thema's. Deze investeringen hebben onder meer betrekking op de verbetering van de informatievoorziening aan slachtoffers en uitbreiding in het kader van de uitvoering van de wet Seksuele Misdrijven. In het kader van Preventie met Gezag is de formatie uitgebreid ten behoeve van de politieke jeugdtaak in de gemeenten Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Helmond. Ook het Internationaal Rechtshulp Centrum (IRC), de lifeline-functie van het Operationeel Centrum en Korpschef-taken zijn verder versterkt. Het inrichten van 6 fte kwaliteitshulpofficier van Justitie (hOvJ) en het intern overhevelen van capaciteit naar een vaste inrichting van het Team Grootschalige Opsporing (TGO) dragen bij aan de kwalitatieve versterking van het opsporingsproces.

De uitbreiding van de Basisteams met 51 fte in het kader van de "Hermansgelden" ontbreekt in deze opsomming omdat deze gelden pas vanaf 2024 beschikbaar komen. De uitbreiding van de formatie leidde overigens niet in alle gevallen tot uitbreiding van de bezetting, omdat invulling van de formatie in veel gevallen afkomstig is van interne kandidaten uit de krap bezette GGP- en opsporingsfuncties.

Verdeling wijkagenten

In 2023 bedroeg de formatie voor wijkagenten (operationeel expert GGP en senior GGP) 287,5 fte en bleef daarmee gelijk aan het voorgaande jaar. Jaarlijks wordt het inwoneraantal gemonitord om te bezien of het aantal wijkagenten nog voldoet aan de wettelijke norm van 1 wijkagent per 5.000 inwoners gemiddeld over de eenheid. In 2024 zal dit leiden tot een geringe toename van het aantal wijkagenten, bekostigd vanuit de "Hermansgelden".

De verdeling van wijkagenten over de basisteams in Oost-Brabant per 31-12-2023 is hieronder weergegeven:

Basisteam	Operationeel Expert GGP	Senior GGP	Totaal
's-Hertogenbosch	5	26,5	31,5
Meerij	8	35,5	44,5
Maasland	4	20	24
Maas & Leijgraaf	8	23	31
Eindhoven-Zuid	7	16,5	23,5
Eindhoven-Noord	4	21	25
De Kempen	8	29	36
Dommelstroom	6	23	29
Peelland	8	35	43
Totaal	58	229,5	287,5

SLOTWOORD

Zoals gezegd zetten we met het nieuwe RVP 2023-2026 in op het verder verstevigen van de samenwerking op de regionale veiligheidsopgaven. Ten behoeve van uniformiteit is in 2023 besloten om het Actieberaad Ondernijning en de Regionale Tafel Mensenhandel beide voortaan ook Programmaraden te noemen, zodat we per RVP thema één Programmaraad hebben. In lijn daarmee zetten we blijvend in op de doorontwikkeling van de verschillende Programmaraden. De opdracht is onverminderd om scherp te brengen en houden in de hen toebedeelde veiligheidsopgaven. Daar blijven de Programmaraden periodiek over in gesprek met de Bestuurlijk Regiegroep, zodat we in de regio ook kunnen uitleggen wat we waarom doen, en ook niet (kunnen) doen.

We zagen in 2023 veel samenhang tussen (de inzet vanuit) de verschillende Programmaraden en andere gremia. In nauwe samenwerking zullen we de onderlinge verbinding en samenwerking verder versterken en optimaliseren, ieder vanuit de eigen aanpak en focus. Dat wil niet zeggen dat alles ook regionaal en uniform moet, maar wel daar waar het de gezamenlijke opgave kan versterken. Door krachten te bundelen, van elkaar te leren, door een ander waar mogelijk te ontlasten of soms ook simpelweg door de dingen daar te laten waar ze horen. Dat kan (sub)regionaal of lokaal, als gemeenten onderling of tussen verschillende partners en domeinen.

Naast de vastgestelde RVP-prioriteiten proberen we waar nodig ook op andere veiligheidsproblematiek slim samen te werken, (digitale) bondgenootschappen te vormen of in samenspraak te bekijken wie wanneer de beste kaarten heeft. Denk daarbij aan het samen optrekken bij het formuleren van good-practices ten behoeve van het realiseren van asielopvang locaties of het tegelijkertijd invoeren van een voetbalvergunning in de vier gemeenten met betaald voetbal. Vanuit het regionale project 'Skip die Trip' werken we met een leidraad 'drugs & evenementen' om zoveel mogelijk eenduidig te handelen ten aanzien van evenementenveiligheid in onze eenheid.

Veiligheidsvraagstukken zijn continue aan verandering onderhevig en laten zich dan ook niet (altijd) vastleggen in meerjarenbeleidsplannen. In 2024 blijven de uitdagingen onverminderd groot. Daarover blijven we als driehoekpartners met elkaar in gesprek. Daarbij willen we het niet alleen maar over de schaarste en de cijfers hebben, maar de opgave vertalen naar realistische ambities en afspraken. Dat blijft vragen om het maken van scherpe en soms moeilijke keuzes, zodat we de beschikbare tijd en mensen inzetten daar waar zij het meest nodig zijn. En zodat wat we doen, we ook goed doen.

Samen verder bouwen aan een veilig en rechtvaardig Oost-Brabant.

